

COVID-19:

Το καθήκον για τεκμηρίωση δεν σταματάει σε περιόδους κρίσης, αντίθετα, τώρα, περισσότερο από κάθε άλλη στιγμή, αποτελεί αναγκαιότητα

Οι υπογράφοντες την παρούσα Ανακοίνωση καλούν τις Κυβερνήσεις, τον επιχειρηματικό τομέα και τα ερευνητικά κέντρα ανά τον κόσμο να τεκμηριώνουν τις αποφάσεις και τις συναλλαγές που πραγματοποιούν, αυτό το διάστημα, προκειμένου οι ενέργειες αυτές να διατηρηθούν στο μέλλον.

Ενισχύοντας την κοινή ανακοίνωση «Μετατρέποντας την απειλή του COVID-19 σε ευκαιρία για μεγαλύτερη ενίσχυση της καταγεγραμμένης πολιτιστικής κληρονομιάς (documentary heritage)» που συνυπογράφηκε τόσο από την UNESCO, όσο και από σημαντικούς οργανισμούς που εκπροσωπούν τη διεθνή αρχειονομική, βιβλιοθηκονομική και μουσειακή κοινότητα καθώς επίσης και (ενισχύοντας) την πρόσκληση προς τους παράγοντες λήψης αποφάσεων -τόσο στο δημόσιο όσο και στον ιδιωτικό τομέα- να αναγνωρίσουν την αξία της διαχείρισης των αρχείων που παράγουν, η παρούσα ανακοίνωση έχει τους εξής τρεις πυλώνες δράσης:

Οι αποφάσεις πρέπει να καταγράφονται

Η ορθή διαχείριση των αρχείων αποτελεί, περισσότερο από οποιαδήποτε άλλη περίοδο, αναγκαιότητα καθώς οι Κυβερνήσεις προβαίνουν σε πρωτόγνωρες ενέργειες για να αντιμετωπίσουν την πανδημία του COVID-19. Οι Κυβερνήσεις λαμβάνουν σημαντικές αποφάσεις που αποτελούν τεράστια παρέμβαση στις αγορές, στον υγειονομικό τομέα και στην καθημερινή ζωή δισεκατομμυρίων ανθρώπων, προκειμένου να διασφαλίσουν την κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική ευημερία των λαών, καθώς και για να τηρηθεί το κράτος δικαίου.

Η πανδημία αναδεικνύει τα οφέλη που προκύπτουν από την πρόσβαση σε μεγάλης και μικρής κλίμακας δεδομένα ώστε να διευκολύνεται η λήψη αποφάσεων. Εντούτοις, δεν θα πρέπει να παραβλέπεται η ανάγκη να τίθεται το πλαίσιο [δημιουργίας] των εγγράφων αυτών (είτε πρόκειται για έντυπα, οπτικοακουστικά, είτε για δεδομένα, για αλγόριθμους, για κώδικες κλπ.), καθώς και η υποχρέωση των Κυβερνήσεων να τεκμηριώνουν τις διαδικασίες ανάλυσης δεδομένων ή να καταπιάνονται με υψηλής σπουδαιότητας πληροφορίες.

Είναι όμως ζωτικής σημασίας η βάση για αυτές τις αποφάσεις, οι ίδιες οι αποφάσεις και η ανώτερη ιεραρχία που εμπλέκεται στη λήψη τους, να είναι διεξοδικά τεκμηριωμένες ούτως ώστε οι Κυβερνήσεις να παραμένουν υπόλογες τόσο κατά τη διάρκεια όσο και μετά την περίοδο κρίσης αλλά και οι επόμενες γενιές να μπορούν να διδαχθούν από τις πράξεις αυτές. Στις τρέχουσες συνθήκες, τα αρχεία μπορεί να βρίσκονται σε κίνδυνο καθώς νέοι τρόποι εργασίας έχουν ξαφνικά υιοθετηθεί, χωρίς να έχουν προηγηθεί συνήθεις διαδικασίες και χωρίς να έχει διασφαλιστεί η απαραίτητη υποδομή. Έκτακτα μέτρα πρέπει να

ληφθούν προκειμένου να διασφαλιστεί η διαχείριση των αρχείων που έχουν προκύψει μέσα από εφήμερες τεχνολογίες που χρειάστηκε να χρησιμοποιηθούν ξαφνικά.

Κάθε τύπου αρχεία και δεδομένα πρέπει να διασφαλίζονται και να διατηρούνται

Η υποχρέωση τεκμηρίωσης δεν αφορά μόνο στις Κυβερνήσεις αλλά και στον εμπορικό κλάδο, όπως επίσης και στα ερευνητικά και εκπαιδευτικά ιδρύματα. Οι επιπτώσεις της πανδημίας θα είναι εκτεταμένες και όλοι οι οργανισμοί πρέπει να γνωρίζουν τη σημασία της ορθής διαχείρισης δεδομένων και αρχείων. Ο εμπορικός κλάδος θα χρειαστεί να διατηρήσει τα αρχεία που δημιουργούνται ώστε να μπορέσει να συνεχίσει να λειτουργεί, να μπορεί να διεκδικεί τα δικαιώματά του, έχοντας αποδεικτικά στοιχεία, καθώς και να δικαιούται κρατικών επιδοτήσεων. Τα ερευνητικά και τα εκπαιδευτικά ιδρύματα –κυρίως αυτά που εμπλέκονται στην ανίχνευση της ασθένειας, στη χαρτογράφηση και στην ανάλυση του γονιδιώματος με σκοπό την ανάπτυξη εμβολίου- πρέπει να διασφαλίσουν την ακρίβεια και τη σωστή διαχείριση των αρχείων και των δεδομένων που διατηρούν. Η παρουσία ορθών μεθόδων τεκμηρίωσης όχι μόνο θα διασφαλίσει τη συνέχεια στη λειτουργία των επιχειρήσεων, την έρευνα και την καινοτομία, αλλά και την απόδειξη για τις επόμενες γενιές για το πώς αυτή η κρίση αντιμετωπίστηκε.

Τα Αρχεία αποτελούν τους θεματοφύλακες των τεκμηρίων γύρω από την πανδημία γρίπης του 1918, τα οποία μελετούν οι επιστήμονες σε όλον τον κόσμο και αυτοί ακριβώς οι φορείς είναι που θα είναι τελικά οι υπεύθυνοι για τα αρχεία που θα σχετίζονται με την πανδημία του COVID-19. Οι οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις από την τρέχουσα πανδημία πρέπει να τεκμηριωθεί όχι μόνο για να αποφευχθούν ή να προληφθούν παρόμοιες καταστάσεις, αλλά και να γίνει αντιληπτή η επίδραση που θα έχει αυτό το γεγονός στις τρέχουσες και τις μελλοντικές γενιές.

Η ασφάλεια, η διατήρηση και η πρόσβαση σε ψηφιακό περιεχόμενο πρέπει να διευκολύνονται κατά το κλείσιμο των δραστηριοτήτων της κοινωνίας

Απαιτείται η ύπαρξη συστημάτων διαχείρισης αρχείων προκειμένου να είναι εφικτή η μελέτη της πανδημίας, ίσως και η αποτροπή εμφάνισης παρόμοιων καταστάσεων και στο μέλλον. Σε διαφορετική περίπτωση, τα αρχεία και τα δεδομένα δεν θα έχουν την μορφή που απαιτείται ώστε διατηρηθούν και να είναι προσβάσιμα και στο μέλλον.

Τα αρχεία είναι κάτι παραπάνω από απλά έγγραφα που συνηθίζουμε να τα ονομάζουμε «επίσημα έγγραφα». Τόσο τα αρχεία όσο και οι άνθρωποι που τα διαχειρίζονται καλούνται να χειριστούν εξαιρετικά περίπλοκο ψηφιακό υλικό, όπως αλγόριθμους ή μη επεξεργασμένα και απλά συσσωρευμένα δεδομένα. Καθώς η οικονομικές επιπτώσεις του COVID-19 γίνονται αισθητές παγκοσμίως, ένα άλλο εξαιρετικά κρίσιμο σημείο είναι να διασφαλιστούν, να καταγραφούν και να διατηρηθούν τα αρχεία των ανενεργών εταιρειών ή / και ιδιωτών. Με αυτόν τον τρόπο, η κοινωνική, πολιτιστική, ακόμα και η οικονομική σημασία των πρώην εταιρειών μπορεί να συνεχιστεί.

Όπως ακριβώς είναι ζωτικής σημασίας η ύπαρξη παγκόσμιων συμφωνιών για την περιγραφή προτύπων, προδιαγραφών και ορισμών (όπως είναι το Sendai Framework for Disaster Risk Reduction, 2015–2030), με τον ίδιο τρόπο είναι απαραίτητο, για τον τομέα των αρχείων, να υπάρξει η αναγνώριση ότι οι φορείς αυτοί είναι οι θεματοφύλακες ανεπεξέργαστων δεδομένων που υποστηρίζουν σύνθετα δεδομένα ή καταγεγραμμένες πληροφορίες.

**Το καθήκον για τεκμηρίωση των πληροφοριών
δεν σταματάει σε περιόδους κρίσης,
αντίθετα, τώρα, περισσότερο από κάθε άλλη στιγμή,
αποτελεί αναγκαιότητα**

Απόδοση στην ελληνική γλώσσα:

Τμήμα Προβολής, Επικοινωνίας και Εκπαιδευτικών Δράσεων των Γενικών Αρχείων του Κράτους (Γ.Α.Κ.)